

Funktionalismen

Den internationale funktionalisme markerede sig i 1920'erne og 30'erne med sit nyskabende kubistiske formsprog.

Kendetegn

Formsproget tog man helhjertet til sig i den danske funkisvilla, medens den nye byggeteknologi med vægge af jernbeton i den danske version blev til teglstensmure med skjulte indbyggede jerndragere, som kunne bære det tunge murværk ovenover de store vinduesåbninger.

Netop friheden til at placere vinduer og altaner i facaden efter rent funktionelle krav som lys og udsigt var en central ide i funktionalismen.

Villa med kendetegn fra funktionalismen

Facaderne blev forenklet til murflader og vindueshuller, "renset" for ornamenten og dekorationer, så de kunne fremstå med en geometrisk klarhed. I den kubistiske arkitektur ville man fremvise huskroppen som en sammensætning af enkle geometriske volumener – kuber, cylindere, skiver osv.

Sammensætningen af volumenerne blev bestemt principielt ud fra funktionelle krav, men samtidigt med et blik på den kompositoriske helhed. Tunge altaner, der nærmest svævede ud fra facaden, eller store, massive vægflader opført hen over store vindueshuller med spinkle sprosser var effekter i arkitekturen.

Funkisvillaens flade tage og tagterrasser understregede bygningens kubistiske udtryk.

Facaderne var oftest muret op og kun sjældent opført i jernbeton. De murede flader kunne være glatpudsede med malerbehandlet eller kalket overflade. De kunne være groft pudsede med en indfarvet mørtel eller de kunne stå i blank mur. Endelig kunne de enkelte bygningsdele være opført i hver sin farve teglsten for at fremhæve volumenerne. Det var vigtigt, at muren fremstod

som en ensartet flade.

Udvendige trapper eller altaner var udført med spinkle jernbetonkonstruktioner og jerngelændere som kontrast til den massive bygningskrop. Vinduernes formater og udformning var også vitale for det kubistiske udtryk.

Anbefalinger

Funkisvillaens moderne kubistiske arkitektur fungerer i kraft af, at bygningsformen fremstår præcis, at overfladerne er en ensartet flade, og at bygningens detaljer er enkle. Det er vigtigt at bygningens skarphed ikke forstyrres ved at tilføje gesimser, tagudhæng, udvendige tagrender og nedløb, kraftige sålbænke ved vinduerne eller lignende.

Vandskuring af mure giver en overflade uden funkisvillaens påtænkte skarphed. Vinduerne var udført med en slankhed i rammer og sprosser af jern eller træ, som raffinerede facaden. Brede rammer og flade profiler kan ikke anbefales. Aluminiumsvinduer kan, med deres smalle profil, være en mulighed. Et spinkelt halvtag over indgangsdøren, en udvendig trappe eller altan i jernbeton med et fint svunget gelænder er vigtige bygningselementer for helheden, der bør videreføres eller genskabes.

Den kubistiske arkitektur kan rumme mange udtryk, og i princippet kan nye volumener bygges til indenfor konceptet. Videreførelse af det enkle formsprog, stofligheden og detaljerne er helt afgørende.